

محسن صدیقی مشکاتی، مهندس نصرالله رضایی
انجمن علمی - فرهنگی موع نور اصفهان

تلفن همراه برای نابینایان

آشنایی با نرم افزار Talks و کتاب خودآموز

این برنامه که توسط شرکت «Nuance» تولید و عرضه شده است، شاید پرطرفدارترین برنامه‌ی گویاساز گوشی تلفن همراه در میان کاربران معلول نابینایی باشد؛ برنامه‌ای که امکانات بسیاری را برای استفاده از گوشی توسط کاربر نابینا یا کم‌بینا در اختیار او قرار می‌دهد. برخی از امکانات این نرم‌افزار عبارت‌اند از:

- اطلاعات روی صفحه‌ی نمایش (از قبیل پیام‌ها، عنوان پنجره‌ها و محتوای آن‌ها و ...) را به صورت گویا از طریق بلندگوی گوشی و یا خروجی‌های دیگر بیان می‌کند؛
- صفحه‌ی نمایش را برای افراد کم‌بینا درشت می‌کند؛
- کار کلیدهای صفحه‌ی کلید را به محض این‌که فشار داده می‌شوند، بیان می‌کند؛
- اطلاعات را به صورت بریل روی دستگاه نمایشگر که به گوشی متصل شده باشد، نشان می‌دهد؛
- کلمات را برای کاربر هجی می‌کند؛
- کاربر می‌تواند سرعت سخن گفتن برنامه، میزان پرگویی آن و حجم صدای آن را تغییر دهد؛
- این برنامه به محض ظاهر شدن پنجره‌ی جدید، شروع به خواندن محتوای آن پنجره می‌کند، ولی کاربر کم‌بینا می‌تواند صدای آن را قطع کند و تنها از امکان درشت‌نمایی آن بهره‌برد؛
- علائم نشان دهنده‌ی وضعیت گوشی (مانند میزان شارژ باتری و آنتن) و ساعت و تاریخ را برای کاربر بیان می‌کند.

کاربر نابینا و کم‌بینا با بهره‌گیری از این برنامه می‌تواند:

نابینایان به واسطه‌ی نداشتن حس بینایی با مشکلات متعددی در زندگی شخصی، تحصیلی، اجتماعی، و اشتغال روبه‌رو هستند. خوش‌بختانه «فناوری اطلاعات و ارتباطات» (فاوا) می‌تواند بخش قابل توجهی از نیاز به بینایی را با حس دیگری مثل شنوایی پاسخ بگوید.

امروزه تلفن‌های همراه، علاوه بر امکان برقراری تماس، خدمات متفاوتی را در اختیار کاربران قرار می‌دهند؛ از جمله ضبط صدا، عکاسی و فیلم‌برداری، انجام محاسبات با ماشین حساب، نگارش در دفترچه‌ی یادداشت و دفتر تلفن، خدمات اینترنتی و ... پیش‌بینی می‌شود تلفن همراه جای‌گزین رایانه شود و تمامی خدمات فناوری اطلاعات و ارتباطات را به کاربران خود ارائه دهد. ضمن این‌که هم‌اکنون هم خدمات متعدد شهری از طریق گوشی تلفن همراه قابل دسترسی است.

از آن‌جا که معلولین بینایی نمی‌توانند اطلاعاتی را که روی صفحه‌ی نمایشگر گوشی تلفن همراه ظاهر می‌شود، بخوانند و یا ممکن است ندانند هر کدام از کلیدهای صفحه‌ی کلید دقیقاً چه کارهایی را انجام می‌دهد، نمی‌توانند از بسیاری از تسهیلات تلفن همراه، بهره‌مند شوند، برای رفع این مشکل لازم است این اطلاعات به گونه‌ی دیگری به آگاهی کاربر نابینا یا کم‌بینا برسد.

نرم‌افزار «Nuance Talks & Zooms» که در میان نابینایان به «Talks» معروف است و روی برخی از گوشی‌های تلفن همراه نصب می‌شود، پلی است که این فاصله را تا حد بسیار زیادی پر می‌کند.

- از شناسه‌ی تماس گیرنده آگاه شود؛
- با کتابچه‌ی نشانی کار کند؛
- در محیط اینترنت گشت بزند و از آن پرونده دریافت کند؛
- از تماس‌های اخیر آگاه شود؛
- از خدمات پیام کوتاه، پیام چند رسانه‌ای و پست الکترونیک استفاده کند؛

- از ابزارهایی مانند دفترچه‌ی یادداشت، ماشین حساب، ضبط و پخش صدا و ... بهره ببرد؛
- پرونده‌ها را سازمان‌دهی کند و آن‌ها را با استفاده از «Bluetooth» یا امکانات دیگر ارسال یا دریافت کند؛

و... برنامه‌ی Talks روی بیشتر گوشی‌هایی که دارای «سیستم عامل سیمبین» سری ۶۰ یا ۸۰ هستند، نصب می‌شود و عمل می‌کند. سری ۶۰ که بسیاری از گوشی‌های نوکیا در محیط آن کار می‌کنند، در میان کاربران ایرانی رواج دارد. برنامه‌ی Talks در محیط زبان انگلیسی به خوبی کار می‌کند، ولی کارایی آن در محیط فارسی محدود است.

انجمن موج نور اصفهان

«انجمن علمی - فرهنگی موج نور اصفهان» انجمنی نایبانی است که آموزش رایانه به نایبانیان و تألیف کتاب‌های آموزشی، بخشی از فعالیت‌های آن را تشکیل می‌دهد. این انجمن، با توجه به مزایای مهمی که فهرست شد، کتاب «خودآموز تلفن همراه» را برای تسهیل زندگی کم بینانیان و نایبانیان تألیف کرده است.

در این کتاب، ابتدا در فصل‌های اول و دوم با صفحه‌ی کلید تلفن همراه و کلید talks آشنا می‌شویم. پس از آن در فصل سوم، پنجره‌ی منو و پس از آن در فصل چهارم سابقه‌ی تماس‌ها را مطالعه می‌کنیم؛ در فصل‌های پنجم و ششم با دفترچه‌ی نشانی و در فصل‌های هفتم و هشتم با پیامک آشنا می‌شویم. در ادامه در فصل‌های نهم و دهم، تنظیمات گوناگون تلفن همراه را بررسی می‌کنیم و در فصل یازدهم، مدیریت پرونده‌ها

و پوشه‌ها در تلفن همراه را می‌آموزیم. فصل بعد به ضبط صدا و فیلم‌برداری و عکاسی با تلفن همراه اختصاص یافته است. آن‌گاه در فصل سیزدهم، با فناوری Bluetooth آشنا می‌شویم و در فصل آخر از دیگر خدمات تلفن‌های همراه آگاهی می‌یابیم در ضمیمه‌های این کتاب شرح چگونگی نصب Talks آمده است. PC Suite، پنجره‌ی Talks و سخت‌افزارهای تلفن همراه معرفی شده‌اند و تفاوت‌های تلفن‌های همراه مورد بررسی قرار گرفته‌اند.

این کتاب دارای واژه‌نامه‌ای است که در آن، اکثر لغات به کار رفته در کتاب، همراه تلفظ، هجی و معنی فارسی آن‌ها آمده است.

به نایبانیان و کم بینانیان در استفاده از کتاب توصیه می‌شود، از همان ابتدا شخصا به طور عملی کار کنند و منتظر شنیدن تمام کتاب نشوند. بخش‌هایی را که مورد نیازشان نیستند، رها کنند. در هر قسمت پس از تمرین و تسلط نسبی، به قسمت بعد بروند. سعی کنند با صدایی که از گویا ساز Talks، به همراه درس‌ها می‌شنوند، مانوس شوند. به انواع عبارات‌ها و بخش‌های آن با دقت گوش دهند، زیرا گوشی‌ها بسیار متنوع هستند و هر روز خدمات جدیدتری اضافه می‌شوند. با تسلط به گفتار Talks و راهکارهایی که ارائه شده است، عملاً می‌توانند از اکثر گوشی‌ها و قریب به اتفاق خدمات آن‌ها، حتی مواردی که هیچ صحبتی از آن‌ها در این کتاب نشده است نیز استفاده کنند.

تمام مباحث این کتاب توسط مؤلف نایبانی آن، **مهندس نصرالله رضایی** یکی از نویسندگان این مقاله تألیف و خروچی است. عبارات دیگری که همراه صحبت‌ها می‌شنوید، خروجی نرم افزار گویا ساز Talks، نگارش ۳/۰۵ است. گوشی تلفن همراه به کار رفته در این کتاب، نوکیا مدل ۶۶۳۰ است. با وجود تلاشی که برای ارائه‌ی راهکارها شده است، و با وجود شباهت‌های فراوان بین انواع گوشی‌ها، تفاوت‌های زیادی نیز وجود دارند که هنگام کار با تلفن همراه باید به آن‌ها توجه کرد.

انجمن علمی، فرهنگی موج نور اصفهان

